

Možná sdělení 2

Úvodní slovo: Yvona Ferencová

Vernisáž: 10. 02. 2011 v 17 hod.

Termín výstavy: 11. 02. – 29. 05. 2011

Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě představí výstavou nazvanou *Možná sdělení 2* svým návštěvníkům ojedinělou sbírku uměleckých děl. V přízemních prostorách galerie bude vystaveno třináct z třiceti šesti děl *Kolekce uměleckých děl Moravské galerie v Brně pro nevidomé a slabozraké návštěvníky*, které umělci darovali do sbírek Moravské galerie se záměrem umožnit přímý kontakt s originály zrakově postiženým návštěvníkům.

Mnohohrstevnatý projekt *Možná sdělení /2000/* se zaměřuje zvláště na možnosti zprostředkování umění handicapovaným návštěvníkům. Tomu odpovídá i koncept utvářené sbírky, pro který je signifikantní kladením důrazu na obsahovou složku díla na úkor složky formální, což dovoluje alespoň částečně překlenout propast způsobenou nemožností komparace děl autorů, škol, uměleckých stylů, sledování vývoje tvorby umělce.

Kolekce uměleckých děl Moravské galerie v Brně je ve své skladbě značně různorodá. Vedle uměleckých knižních vazeb a autorských knih jsou zde zcela přirozeně zařazována díla volného umění, objekty, grafiky a kresby. Pro snazší orientaci ji lze rozčlenit do dvou oddílů dělených vágní hranicí média. V prvním z nich jsou zastoupeni autoři knižních vazeb a knih – objektů (výběr): Eliška Čabalová (Karla Šiktance, *Noc na svatého nikdy*, 2001; kožená vazba, pouzdro, ilustrace), Jana Honecová (Robert Lax, *The light, the shade*, 2001; autorská vazba a grafická úprava knihy), Pavlína Doležalová (Josef Lada, *Zima*, 2001; kniha – objekt), Petr Babák, *Pěkné knihy*, 2001 (objekt, celopapírová vazba, 4 knihy v pouzdrech a trojdílné krabici). Volné umění zde reprezentují díla (výběr): objekt Adrieny Šimotové, *Skoro plná*, 1991 (sololit a plastový kelímek polepený šedým papírem, skleněné kuličky), skleněný objekt Václava Ciglera, *Vajíčko*, 1995–1998 (kompoziční sklo okrové barvy, přetavované v peci, leštěné), objekt Radka Kratiny, *Bez názvu*, 1981 (pochromovaný kov), papírový objekt Monogramisty T. D., *Bez názvu*, 2001 (vrstvená papírová páska) objekt Miloše Cvacha, *Double paysage: „sécheresse“*, 1976 (tvarovaný dřevěný podklad, akryl, 10 drobných předmětů), *Trenažér pro okamžitou hru*, Petra Nikla z roku 2001 (křídlo, 7 kovových misek různých velikostí, 3 biliárové koule, jedna koule plastová, skleněné těžítka, cukr, plastové tyčinky z domina, mop) spolu s objekty, *Pouzderko I*, 1991 (plyš guma).

Důvod, proč byl při koncipování projektu *Možná sdělení* tak velký prostor věnován knihám, nejlépe osvětlí citovaná část z projektu /2000/: „Bodové písmo nebývá vnímáno jako zcela svébytný systém s vlastní historií, tradicí, charakterem a s nepochybnými estetickými kvalitami, systém nezávislý na jiných metodách zápisu a poskytující zcela autonomní zážitek, nýbrž spíše jako technický způsob, jak věcně zprostředkovat informaci o hodnotách obsažených jinde. Braillovská kniha proto nebývá ani nevidomými chápána jako kniha, ale jako zpráva o obsahu knihy“. V důsledku toho bývá velmi často opomíjena úloha knižní vazby, jež podléhající výlučně funkčnímu hledisku ztrácí své výjimečné postavení v rámci celkové úpravy knihy a svou konstantní, spíše improvizovanou podobou se stává nudným protějškem knih určených vidomým“.

Založení sbírky, pořádání výstav pro vidomé, nevidomé a slabozraké návštěvníky s doprovodnými programy, workshopy a další aktivity pro tuto skupinu návštěvníků jsou výrazem dlouhodobých snah Moravské galerie v Brně co nejvíce se otevřít veřejnosti. Prostřednictvím nastolování konkrétních vztahových situací (individuální prezentace sbírky, výstavy, koncerty, přednášky, happeningy atd.) je tak nepřímě návštěvníkům galerie nabízena možnost vstoupit do dialogu o jazyce, sdělnosti a umění v komunikačním řetězci autor-dílo-příjemce. Každé z jí nabízených setkání je událostí s velkou potencií, *událostí dialogu*.

S obdobnými projekty a aktivitami se můžeme setkat i v dalších institucích, mezi nimiž bezpochyby vyčnívá Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě, jejíž sbírka děl nevidomých sochařů je nepřehlédnutelným počinem přesahujícím hranice ČR.

Yvona Ferencová